

การประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง ตำบลก๊วยแพะ
อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

Evaluation of Thai Women Empowerment Funds of Gluay Glang Community
Gluay Pae Sub-district, Mueang Lampang District, Lampang Province

สายฝน โนปิง (Saifon Noping)^{1*} สุวรรณี แลสันกลาง (Suwarat Laesunglang)²

^{1*,2} สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

บทคัดย่อ

การประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลางตำบลก๊วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง ตำบลก๊วยแพะ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP Evaluation Model) ที่ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ คณะกรรมการกองทุน และสมาชิกกองทุน จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่รวบรวม มาวิเคราะห์แสดงในรูปแบบเชิงพรรณนา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ด้านบริบท พบว่า กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สอดคล้องกับความต้องการช่วยเหลือ กลุ่มสตรี ให้มีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมทุนการประกอบอาชีพ แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว ช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพัฒนาสตรีแบบดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย การดำเนินการกองทุนดังกล่าว สามารถช่วยเหลือสตรีให้มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สามารถประกอบอาชีพ ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวที่ดี มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายที่ดีขึ้น ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า กองทุนได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนและผู้ทรงคุณวุฒิกองทุน รวมถึงนำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของสตรีในชุมชนก๊วยกลาง มาประกอบการพิจารณา และปัจจัยนำเข้าที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานกองทุน คือ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกกองทุน วัสดุอุปกรณ์ มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของกองทุน ส่วนปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อการดำเนินงานกองทุน คือ การมีส่วนร่วมในชุมชน ด้านกระบวนการ พบว่า กระบวนการดำเนินงานของกองทุนฯ มีความเหมาะสมครอบคลุม โดยนำปัจจัย ด้านสภาพแวดล้อมและปัจจัยนำเข้า มาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนงานกองทุน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกกองทุนได้จัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของกองทุน เช่น การเข้ารับการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การได้รับข้อมูลข่าวสาร มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ กระบวนการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานกองทุน คือ สมาชิกกองทุนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้าน ด้านผลผลิตของนโยบายกองทุนพบว่า การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สามารถแก้ไขปัญหาได้คือ สมาชิกกองทุนมีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ สามารถเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว มีทุนหมุนเวียนในการประกอบกิจการ มีอาชีพเสริมหรือรายได้ที่แน่นอน ครอบครัวมีความสุข ลดปัญหาครอบครัวแตกแยก ช่วยเหลือสตรีที่มีรายได้น้อย แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว สมาชิกกองทุนได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึง เสมอภาค สมาชิกกองทุนได้รับการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการมีงานทำ

คำสำคัญ: การประเมินผล , กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

Abstract

The study of “Assessment of Thai Women Empowerment Funds of Gluay Glang Community Gluay Pae Sub-district, Mueang Lampang District, Lampang Province” has the objective to evaluate and explore guidelines to solve the problem and obstacle of the performance of Thai Women Empowerment Funds of Gluay Glang Community, Gluay Pae Sub-district of the budget year 2556 by using CIPP Evaluation Model which consists of Context, Input, Process and Product. The sample group was 20 members and committees and took the collected data to analyze and present in descriptive written model. The results were summarized as follows.

Context was found that Thai Women Empowerment Funds was in accordance with the needs of women to support their career and increase their income, support funds for their occupation, lighten the burden of the family, give opportunity to access to finance for women with low interest or interest-free. Implementation of such funds is able to help women to have working capital, can work more to earn a living in a great family; have better physical health and mental health. Input showed that Thai Women Empowerment Funds define the roles and duties of the fund managers and expert committee according to the information on the issue of women in Gluay Glang community into consideration and inputs that hinder fund operations are the budget is not enough to meet the needs of the construction, materials are not adequate for the performance of the fund. The inputs that have positive impact on the Funds are involvement in the community. Process showed that the performance of the Funds is appropriate coverage. These environmental factors and inputs are taken into consideration and planning of the Funds, promote and encourage the members to manage the activities as the Fund's objective, such as attending professional training and knowledge to develop their own. To receive updated information, evaluating and monitoring the implementation of the project, and the processes that impact on the operating fund are the fund members have received the information, publicity about the Fund, participate in the activities of the village. Product of the Funds' policies found that the problem can be solved. The members of the Funds have low-interest funding sources, help for careers to add to family income, and have capital in the operation. There is a certain occupation or income. The family is happy, reducing the broken family, and help women with low incomes. They share the burden of the family. The Funds' members have been helping to cover equity and receiving professional development and promote to work.

Keywords: Evaluation, Women Empowerment Funds

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เกิดจากนโยบาย ต้องการเห็นเสถียรภาพสตรีมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมกันในสังคม รัฐบาลมีแนวนโยบายส่งเสริมสตรีในเรื่อง สิทธิ บทบาท เพื่อให้เกิดความทัดเทียมในเรื่องของความเป็นมนุษย์ และความเป็นผู้หญิง ต่อครอบครัว รวมทั้งการส่งเสริมรายได้ อาชีพ และคุณภาพแรงงานของสตรี การขับเคลื่อนนโยบาย ดังกล่าว คณะรัฐมนตรี ได้เห็นชอบอนุมัติจัดตั้ง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ” ตามนโยบายเร่งด่วน ในปี 2555 ด้วยยุทธศาสตร์ การพัฒนาสตรี ซึ่งประกอบด้วย การสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนพัฒนาสตรีแบบดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย การพัฒนาโอกาสในการงานและอาชีพ การพัฒนาศักยภาพ การเพิ่มบทบาท และการสร้างภาวะผู้นำ การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรีช่วยเหลือเยียวยาสตรี การรณรงค์ ให้สังคมเข้ากับปัญหาสตรีในทุกมิติ ภายใต้ “สร้างสรรค์พลังสตรีให้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ”

กองทุนดังกล่าวดำเนินการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. 2555 ตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 29 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2555 หมวด 6 เพื่อพัฒนาและขยายศักยภาพบทบาทสตรีให้เป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็ง สามารถช่วยนำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์ และมีสันติสุขอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชาย การดำเนินการดังกล่าวรัฐบาลจะทำงานร่วมกับองค์กรสตรี ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ เพื่อให้โอกาสสตรีในทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา เพื่อสตรีทุกคนโดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรสตรีต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนกองทุน เพื่อให้สตรีทุกคนได้ใช้ประโยชน์จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ให้เป็นพลังสำคัญใน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

เทศบาลเมืองเขลางค์นคร ได้ดำเนินการสนองนโยบายดังกล่าว พบว่า การดำเนินการของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีของเทศบาลเมืองเขลางค์นคร มีพื้นที่รับผิดชอบ 195.49 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 4 ตำบล คือ ตำบลปลงแสนทอง ตำบลชมพู ตำบลพระบาท และตำบลกล้วยแพะ รวม ทั้งหมด 63 ชุมชน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 65,000 คน มีสมาชิกกองทุนทั้งหมด 31,448 คน และสังคมส่วนใหญ่ของชุมชนเป็นสังคมเมืองกึ่งชนบท ส่วนมากประชากรประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่กว้าง ประกอบอาชีพหลากหลายงบประมาณที่จะเข้ามาสนับสนุน ด้านส่งเสริมอาชีพมีไม่เพียงพอและทั่วถึง จึงต้องอาศัยงบประมาณจากรัฐบาลเข้ามาสนับสนุนโครงการที่ดำเนินการอยู่แล้ว และโครงการที่ต้องการประกอบอาชีพใหม่โดย การรวมกลุ่มกันในชุมชน โดยการพิจารณาจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับหมู่บ้านและตำบล จังหวัด ตามลำดับ และแต่ละโครงการต้องดูถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมของกลุ่มอาชีพ และงบประมาณที่ขอสนับสนุน ดังนั้นการประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จึงเป็นประเด็นสำคัญที่น่าจะนำมาเป็นกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารงานที่น่าสนใจยิ่ง

การประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ชุมชนกล้วยกลาง จึงเป็นกระบวนการที่จะได้มา ซึ่งข้อมูลในการปรับปรุงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ระดับใด มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน หรือมีแนวทางการดำเนินงานอย่างไรบ้าง การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ที่ผ่านมาพบว่า กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง มีการตรวจประเมินจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดลำปาง ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง บรรลุตามวัตถุประสงค์ไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นผู้ศึกษา จึงสนใจ

ประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง ตำบลก๊วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานให้ ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยผู้ศึกษาเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model เพื่อหาคำตอบในด้านสภาพแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) ด้านผลผลิต (Product) ที่เกิดขึ้นในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ชุมชนก๊วยกลาง ตำบลก๊วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อติดตามและเสนอแนะการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง ตำบลก๊วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1) แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

แนวคิดการประเมินของสตีเฟิลบีม (CIPP'S Evaluation Model) สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544, หน้า 171-172) ได้กล่าวว่า เป็นแบบจำลองการประเมินที่มีระบบ ที่แสดงถึงการดำเนินการเป็นกระบวนการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุง การตัดสินใจอย่างประสิทธิภาพทุกขั้นตอน การประเมินซีบีพี (CIPP) สามารถประเมินได้ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญของโครงการ ดังนั้นการประเมินผลผลิตของโครงการ จึงสามารถประเมินระหว่างการปฏิบัติงาน และเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรโครงการ การประเมินระหว่างการปฏิบัติงานจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป ปรับปรุงขยายโครงการ หรือล้มเลิกโครงการ กล่าวได้ว่ารูปแบบซีบีพีเป็นรูปแบบการประเมินเพื่อพัฒนาโครงการ และประกันประสิทธิผลของโครงการได้เป็น อย่างดี โดยมีองค์ประกอบสำคัญคือ 1. การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C) 2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) 3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) และ 4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P)

2) แนวคิดการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล โดยกำหนดเป็นวาระเร่งด่วน ที่ดำเนินการในปี 2555 สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแบบดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย ในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้เพื่อการพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ และสวัสดิการให้แก่สตรี รวมถึง การพัฒนา ศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรีการพัฒนาบทบาทสตรีการสร้างภาวะผู้นำ และการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ ทั้งนี้ รัฐบาลมุ่งเน้นที่จะทำงานร่วมกับองค์กรสตรีตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ เพื่อให้โอกาสสตรีในทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา เพื่อสตรีทุกคน โดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรสตรีต่างๆ ในการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อให้สตรีไทยได้ใช้ประโยชน์จากกองทุนพัฒนาสตรี ในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์พัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย ในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ หรือสวัสดิการให้แก่สตรี 2. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี ตลอดจน

การช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาในทุกรูปแบบ การรณรงค์ ให้สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติ และการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี 3. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรีการแก้ไขปัญหาสตรีขององค์กรต่างๆ การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสตรี และ 4. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการสนับสนุนโครงการอื่นๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรีตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมศรี บัวทอง (2551, หน้า 120) ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของสตรีในกิจกรรม การพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระแสน อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง ได้สรุปไว้ว่า บทบาทของสตรี ในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น มีบทบาทในบางกิจกรรม เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า บทบาทในการ ประชุมประชาคมท้องถิ่นสตรีส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อ การเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่นมีการออก เสียงลงคะแนนและเสนอความคิดเห็นเป็นของตนเอง ที่ประชุมมากขึ้น บทบาทในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น สตรีเข้าร่วมกิจกรรมเป็นคณะกรรมการ ในการจัดงาน และร่วมประชาสัมพันธ์งานของชุมชนมากขึ้น บทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น สตรีมักจะ เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นในวันสำคัญต่างๆมีการนำเสนอ กิจกรรมหรือโครงการการพัฒนาท้องถิ่นให้คณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการ และคอยติดตาม ผลประโยชน์ของกิจกรรมที่ท้องถิ่นควรจะได้รับ บทบาทในการเลือกตั้งของท้องถิ่นสตรีไปใช้สิทธิในการ เลือกตั้งของท้องถิ่น คอยติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และติดตามตรวจสอบการหาเสียงของผู้ลง สมัครับเลือกตั้งมากขึ้น

อนิรุทธิ์ รัตนวิจิตร (2551, หน้า 61) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านในเขต ตำบลวังจันทร์ อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการ และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 250 คน ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ โดยปัจจัยที่นำมาเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน หมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ความสามารถในการบริหารจัดการงานกองทุนหมู่บ้าน การประสานงานกองทุนหมู่บ้าน ภาวะผู้นำ และการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานกองทุน หมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัย ที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในระดับสูงคือ สมาชิกส่วนใหญ่คิดว่ากองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลวังจันทร์ มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน ส่วนปัจจัยที่อยู่ในระดับมากคือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน การมี ส่วนร่วมของสมาชิกการประสานงานของกองทุน เช่นมีการจัดคณะกรรมการให้บริการ อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำแก่สมาชิก มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบขั้นตอนในการกู้ยืม และการตรวจสอบและ ติดตามผลการดำเนินงานเช่น มีการเปิดรับสมาชิกอย่างเปิดเผย การอนุมัติให้สมาชิกแต่ละรายกู้ยืม มี เหตุผลและความเหมาะสม โปร่งใสตรวจสอบได้ ส่วนปัจจัย ด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลางคือผู้นำ ให้ความร่วมมือในการพัฒนางานกองทุนหมู่บ้านและเป็นแบบอย่างที่ดี

ศศิธร บุญเพิ่มพูน (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรการเงินชุมชนบ้าน ดงเจริญชัย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ด้านคณะกรรมการไม่ปฏิบัติงานตาม หน้าที่ คณะกรรมการไม่ทราบกฎระเบียบของกลุ่ม คณะกรรมการขาดการประสานงานกันเอง คณะกรรมการไม่ถ่ายทอดความรู้และข่าวสารให้แก่สมาชิก และคณะกรรมการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม

ด้านสมาชิก พบว่า สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจ มีสมาชิกไม่เข้าใจในระบบของกระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม เห็นว่ามีสมาชิกส่งเงินออมและชำระคืนเงินกู้ไม่ตรงตามกำหนด และเห็นว่ามีสมาชิกไม่เข้าประชุมทำให้ไม่ได้รับข่าวสารข้อมูล และเห็นว่ามีสมาชิกที่ไม่ให้ความสนใจกองทุนหมู่บ้านฯ ด้านการดำเนินงานมีความเห็นว่า ทางกลุ่มไม่ได้ใช้หลักประชาธิปไตยในการประชุมหรือในการดำเนินงาน และเห็นว่าบุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมจึงขาดการพัฒนาคุณภาพ

ราเชนทร์ บุญวงศ์ (2549, หน้า 72) ทำการศึกษาศักยภาพในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้เป็นธนาคารหมู่บ้าน ของหมู่บ้าน บ้านป่าไผ่กลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้กลุ่มตัวอย่างศึกษาทั้งสมาชิก คณะกรรมการของกองทุน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ธนาคารออมสิน สาขาสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาปัจจัยที่ทำให้สามารถปรับเปลี่ยนจากกองทุนหมู่บ้านเป็นธนาคารหมู่บ้านทางด้านสมาชิกกองทุนมีส่วนร่วมในกองทุน มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกองทุนอยู่ในระดับดี มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุน และกำหนดนโยบาย ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและประเมินผลกองทุน ในด้านการใช้บริการกองทุนสมาชิกส่วนใหญ่ มีการกู้ยืมจากกองทุน และผู้ที่กู้ยืมได้ใช้เงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ และส่งชำระคืนตรงตามกำหนด ด้านคณะกรรมการกองทุน ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานกองทุนในระดับดีมาก มีผลการปฏิบัติงานทางด้านต่างๆ อยู่ในระดับดีมากเกี่ยวกับการจัดการประชุมชี้แจงให้กับสมาชิก การมีส่วนร่วมในการระดมทุนจากสมาชิก และพิจารณาเงินกู้แก่สมาชิกให้เป็นไปตามเงื่อนไขในด้านการบริหารกองทุน คณะกรรมการสามารถบริหารเงินกองทุนให้เกิดผลสำเร็จในด้านปัจจัย จากผู้สนับสนุนมีสององค์กรหลักที่ให้การสนับสนุน คือสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสันกำแพง และธนาคารออมสินสาขาสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่โดยให้การสนับสนุนในด้านเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และเป็นตัวกลางในการประสานงานกับภาครัฐ สนับสนุนเกี่ยวกับความรู้ทางด้านเอกสาร การลงบัญชี และคอมพิวเตอร์รวมทั้งให้คำปรึกษาด้านการเงินแก่คณะกรรมการกองทุน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ทิศทางของการประเมินดังกล่าวเป็นกระบวนการที่จะได้มาซึ่งข้อมูล ในการปรับปรุงการดำเนินเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ด้านสภาพแวดล้อม (context evaluation) มีความสอดคล้องกันระหว่างการดำเนินงานกองทุน วัตถุประสงค์กองทุน และปัญหาการดำเนินงาน ด้านปัจจัยนำเข้า (input evaluation) มีความเพียงพอและเหมาะสมของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ ด้านกระบวนการ (process evaluation) ควรดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจของกองทุน การประเมินผลผลิต (product evaluation) ผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุด การดำเนินงานของกองทุน ควรเป็นไปตามเป้าหมายของกองทุน ผู้ศึกษาจึงได้ทำการศึกษาการประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกัลยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง โดยเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model เพื่อหาคำตอบในด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตที่เกิดขึ้นในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกัลยกลาง ตำบลกล้วยแพะ ประจำปี พ.ศ. 2556 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น โดยผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ ต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกัลยกลาง ตำบลกล้วยแพะ สามารถนำไปเป็นแนวทาง แก้ไข ปรับปรุงกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกัลยกลาง ตำบล

กล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง ให้เกิดประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกกลุ่มกองทุนต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประเภทของงานวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้สัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแสดงในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ แบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม จำนวน 20 คน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

1) ประธานกองทุนชุมชนกล้วยกลาง	จำนวน 1 คน
2) รองประธานกองทุนชุมชนกล้วยกลาง	จำนวน 1 คน
3) เลขานุการกองทุนชุมชนกล้วยกลาง	จำนวน 1 คน
4) กรรมการกองทุนชุมชนกล้วยกลาง	จำนวน 11 คน
5) ผู้ทรงคุณวุฒิกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลกล้วยแพะ	จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 2 สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษา ได้สร้างเครื่องมือที่ใช้เป็น แบบประเมินผลแบบ CIPP Model ที่มีต่อโครงการ โดยคำถามครอบคลุมการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตของโครงการ และนำไปสัมภาษณ์ ตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากประธานหลักสุตรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางถึงประธานกองทุนฯ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบการวิจัยจากเนื้อหาแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำข้อมูลที่ได้นำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่มโดยนำเอาผลการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิต นำมาสรุป เรียบเรียงตามประเด็นหัวข้อกรอบแนวคิดที่กำหนด นำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง ตำบลก๊วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง สรุปผลได้ ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context evaluation) ผลการศึกษาสภาพแวดล้อม พบว่ากองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง ตำบลก๊วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ก่อตั้งในปี 2555 โดยอาศัยศูนย์การเรียนรู้ชุมชนก๊วยกลาง เลขที่ 289 หมู่ที่ 5 ตำบลก๊วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นสถานที่ตั้งของกองทุน บริเวณสถานที่ของกองทุน มีสถานที่กว้างขวาง มีสภาพแวดล้อมที่ดี สามารถรองรับสมาชิกในกลุ่มได้ สมาชิกกองทุน เดิมมี 140 คน ปัจจุบัน พ.ศ. 2557 กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง มีสมาชิกกองทุน รวมทั้งสิ้น 354 คน คณะกรรมการกองทุนสามารถรับผิดชอบ ดูแล ให้คำชี้แนะกับสมาชิกกองทุนได้อย่างทั่วถึง

คณะกรรมการกองทุน จะมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ และสมาชิกกองทุนจะคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความอดทนเสียสละและเห็นประโยชน์กองทุนเป็นสำคัญ มีนิสัยอันดีงาม เป็นแบบอย่างแก่คนในสังคม มีความซื่อสัตย์สุจริต รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะบริหารดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การดำเนินงานของกองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิม แก้ไขปัญหา เยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน เนื่องจากสตรีในชุมชนก๊วยกลาง มีอาชีพหลักคือ ทำนา ทำสวน และรับจ้างทั่วไป เมื่อหมดฤดูทำนา ทำสวนแล้ว ไม่ได้ประกอบอาชีพอื่นเสริมแต่อย่างใด สตรีส่วนใหญ่ว่างงาน ไม่มี งานทำ ทำให้ภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น สตรีบางรายเกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก เนื่องจากสามีเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัวเพียงผู้เดียว ทำให้รายได้ไม่พอกับรายได้ จึงเกิดการหย่าร้าง เนื่องจากสภาวะหนี้สินที่ครอบครัวได้กู้ยืมจากสถาบันการเงินหรือเงินกู้ธนาคารทั้งนี้ มีสตรีที่กู้ยืมเงิน 5 ราย เป็นเงิน 200,000 บาท

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) ผลการศึกษาปัจจัยนำเข้า พบว่ากองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชน ก๊วยกลาง สามารถช่วยเหลือสมาชิกกองทุนให้ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ จำนวน 115 ราย สมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุน มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ดีขึ้น บางครอบครัวสามารถตัดปัญหาหนี้ธนาคารออกจากวงจรชีวิตได้โดยสิ้นเชิง

คณะกรรมการกองทุนฯ และผู้ทรงคุณวุฒิกองทุนฯ มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนฯ มีศักยภาพและบทบาทในการดำเนินกองทุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ อีกทั้งสมาชิกได้ให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตามระเบียบกองทุน โดยเห็นได้จากการที่กองทุนมีรายได้จากดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น คณะกรรมการกองทุนได้รับ การสนับสนุนให้คำแนะนำปรึกษา และช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองลำปาง และเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดลำปาง ในเรื่องการจัดการความรู้ การจัดทำบัญชี การบริหารจัดการ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งกองทุนชุมชนก๊วยกลาง ได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับกองทุน แต่ทั้งนี้ยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ที่จะมาผลิตเปลี่ยน ในการเป็นคณะกรรมการ ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้คณะกรรมการที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามา จึงเป็นบุคคลเดิมๆ ที่เคยเป็นคณะกรรมการ อยู่ก่อนแล้ว ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้ามาให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และนโยบายของกองทุน ให้สมาชิกมี

ความรู้ความเข้าใจมากขึ้นทุกคน และคณะกรรมการบางราย ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการเงินและบัญชีโดยตรง มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในระดับพื้นฐานเท่านั้น อีกทั้งยังไม่มีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีมาก ทำให้ศักยภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการลดน้อยลง เนื่องจากเรื่องกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นเรื่องใหม่ และมีกระบวนการดำเนินงานค่อนข้างจะยุ่งยาก ซึ่งอาจแตกต่างจากโครงการอื่นที่เคยมีมาอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว สมาชิกกองทุนฯ มีส่วนร่วมในชุมชนมากขึ้น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยสมาชิกกองทุนมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ ร่วมแก้ไขปัญหา

งบประมาณที่กองทุนฯ ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล จำนวน 1 ล้านบาท ไม่เพียงพอต่อความต้องการกู้เงินของสมาชิก เนื่องจากสมาชิกในกลุ่ม มีฐานะยากจน ไม่มีเงินลงทุนเพื่อประกอบอาชีพ อีกทั้งวัสดุ อุปกรณ์ เช่น โตะ แก้ว ไม้ ทุ้ม เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร แฟ้ม ใส่เอกสารสัญญาเงินกู้กองทุนฯ มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเนื่องจากการจะจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกกองทุนฯ ก่อนทุกครั้ง ซึ่งบางครั้งสมาชิกไม่ยินยอมที่จะให้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์บางรายการ ทั้งนี้จะให้นำเงินไปช่วยเหลือสมาชิกกองทุนฯ เป็นอันดับแรกก่อนสำหรับอาคารสำหรับสำนักงานที่ใช้ในการปฏิบัติงานของกองทุนฯ นั้น ได้ขอ ความอนุเคราะห์คณะกรรมการหมู่บ้านใช้อาคารศูนย์การเรียนรู้ชุมชนก๊วยกลาง เป็นสถานที่ตั้งของกองทุนฯ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรพิจารณาเพิ่มงบประมาณกับกองทุนเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก อีกทั้งควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้สำหรับการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานของกองทุน

กองทุนได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนและผู้ทรงคุณวุฒิกองทุนที่ชัดเจน เช่นมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารกองทุน มีศักยภาพและบทบาทในการดำเนินกองทุนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงนำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของสตรีในชุมชนก๊วยกลาง มาประกอบการพิจารณาในการดำเนินงาน และปัจจัยนำเข้าที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานกองทุน คือ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกกองทุน วัสดุอุปกรณ์ มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของกองทุน และความรู้ความสามารถของคณะกรรมการบางราย ยังขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเงินและบัญชีโดยตรง มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในระดับพื้นฐานเท่านั้น อีกทั้งยังไม่มีความรู้ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีมาก ทำให้ศักยภาพในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการลดน้อยลง เนื่องจากเรื่องกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นเรื่องใหม่ และมีกระบวนการดำเนินงานค่อนข้างจะยุ่งยาก ซึ่งอาจแตกต่างจากโครงการอื่นที่เคยมีมาอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว ส่วนปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อการดำเนินงานกองทุน คือ การมีส่วนร่วม ในชุมชนในกลุ่มมากขึ้น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. ผลการประเมินกระบวนการ (Process evaluation) ผลการศึกษากระบวนการ พบว่าคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง ได้มีการประชุมพิจารณาเสนอโครงการและแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก คณะกองทุนโครงการละไม่เกิน 200,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1 ล้านบาท ทั้งนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนก๊วยกลาง ได้พิจารณาโครงการและแผนการใช้จ่ายเงิน จำนวน 2 โครงการ ประกอบด้วยโครงการเลี้ยงโค จำนวน 1 กลุ่ม และโครงการปลูกหอมและกระเทียม จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มละ 200,000 บาท เป็นเงิน 800,000 บาท และเมื่อได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว รายงานผลพร้อมส่งโครงการให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองลำปาง เป็นผู้รับเรื่องและตรวจสอบโครงการ ก่อนนำเสนอกองทุนพัฒนาบทบาท สตรีจังหวัด เป็นผู้พิจารณาอนุมัติโครงการ

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกัวยกลาง มีระบบการบริหารกองทุน โดยได้มีการตรวจสอบและติดตามผล การดำเนินงานกองทุนฯ ที่เหมาะสม แต่พบว่า ในด้านของสมาชิกกองทุนฯ บางส่วนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของกองทุนมากนัก ซึ่งส่วนใหญ่จะเข้าใจว่า การตรวจสอบและติดตาม เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ มีการประชุมร่วมกันของสมาชิกกลุ่ม เป็นประจำทุกเดือน ให้สมาชิกกลุ่มได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เช่น การพัฒนาหมู่บ้านเนื่องในโอกาส วันสำคัญของชาติ มีการแจ้งประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนฯ ให้สมาชิกกองทุนฯ ได้เข้าใจอย่างชัดเจน แต่ยังมีสมาชิกบางส่วนเท่านั้น ที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจวัตถุประสงค์และระเบียบกฎเกณฑ์ของกองทุนอยู่บ้าง เนื่องจากไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของกองทุน การนำเงินกองทุนไปใช้ประโยชน์ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขอกู้เงินไว้ซึ่งทำให้สมาชิกเกิดปัญหาในการชำระคืนเงินกู้ เนื่องจากไม่ได้นำเงิน ไปลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้หรือสร้างงาน ซึ่งคณะกรรมการกองทุน ได้พยายามตรวจสอบการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิก ที่ขอกู้มากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกองทุน และพบว่า ในการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกนั้น สมาชิกกองทุนบางรายมีการชำระคืนเงินกู้ล่าช้า ขาดวินัยทางการเงิน ทำให้คณะกรรมการทำงานลำบากมากขึ้นในการจัดการบัญชี และส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย ในรอบต่อไป ในประเด็นนี้ได้มีการสะท้อนจากการสัมภาษณ์ว่า สมาชิกควรมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการชำระเงินกู้และชำระเงินให้ตรงตามกำหนดระยะเวลาในสัญญากู้เงินโดยเคร่งครัด

กระบวนการดำเนินงานของกองทุนฯ มีความเหมาะสมครอบคลุม โดยนำปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและปัจจัยนำเข้า มาประกอบการพิจารณาจัดทำแผนงานกองทุน ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกกองทุนได้จัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของกองทุน เช่น การเข้ารับการฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การได้รับข้อมูลข่าวสาร มีการประเมินและติดตามผลการดำเนินงาน ตามโครงการกระบวนการที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานกองทุนคือ สมาชิกกองทุนกู้ยืมเงินไปใช้ประโยชน์ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ขอกู้เงินไว้ ซึ่งทำให้สมาชิกเกิดปัญหาในการชำระคืนเงินกู้ เนื่องจากไม่ได้นำเงินไปลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้หรือสร้างงาน และสมาชิกกองทุนบางรายมีการชำระคืนเงินกู้ล่าช้า ขาดวินัยทางการเงิน

4. การประเมินผลผลิต (Product evaluation) ผลการศึกษาการประเมินผลผลิต พบว่าการดำเนินการของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกัวยกลาง ตำบลกัวยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ได้รับการพิจารณาอนุมัติโครงการและจำนวนเงิน จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดลำปาง จำนวน 1 ล้านบาท โดยได้ให้สมาชิกกู้ยืมร้อยละ 3 บาทต่อปี เพื่อนำไปเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพเลี้ยงโค 15 ราย เป็นเงิน 200,000 บาท และเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพปลูกหอมและกระเทียม 100 ราย เป็นเงิน 800,000 บาท ได้รับดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมปีละ 30,000 บาท และหักค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การดำเนินงานร้อยละ 5 ของเงินดอกเบี้ยแต่ละปี ปัจจุบัน กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกัวยกลาง มีเงินที่นำมาใช้หมุนเวียนเพื่อให้สมาชิกกองทุนฯ ได้กู้ยืมเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ 1,057,000 บาท

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกัวยกลาง ได้ให้ความช่วยเหลือสตรีที่มีปัญหาครอบครัวแตกแยก 5 ราย เนื่องจากได้กู้เงินนอกระบบ ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าสถาบันการเงินของรัฐ ทำให้รายได้ไม่พอกับรายจ่าย สมาชิกในครอบครัว มีการทะเลาะวิวาทตลอดเวลา ครอบครัวแตกแยก ดังนั้นกองทุนฯ จึงได้ช่วยเหลือให้ประกอบอาชีพเสริมโดยการปักชายผ้าม้า ที่รับมาจากผู้ประกอบการผ้าม้า

ในอำเภอเมืองลำปาง เพื่อให้สตรีที่ประสบปัญหาครอบครัวแตกแยกได้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และทำให้มีเวลาให้กับครอบครัว

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกองทุนฯ ทำให้สมาชิกกองทุน มีรายได้ มีอาชีพเพิ่มขึ้นและเป็นไปตามเป้าหมาย และตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ในระดับหนึ่ง มีเงินทุนหมุนเวียน ในชุมชน ช่วงแรกจะมีการกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์บ้าง กองทุนก็ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานใหม่ เพื่อให้สมาชิกได้กู้ยืมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสมาชิก สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกได้ในหลายด้าน

จากข้อมูลการดำเนินงานของกองทุนฯ แสดงให้เห็นการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ คือ กองทุนมีผลกำไร สังเกตได้จากยอดเงินกองทุนเพิ่มขึ้น และที่สำคัญสมาชิกนำเงินไปใช้ในการสร้างงานพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ลดรายจ่ายและไม่มีปัญหา ด้านการชำระหนี้สินของสมาชิก ซึ่งวิธีการดำเนินงานอาจจะแตกต่างกันบ้าง เช่น การปล่อยกู้ ระยะเวลาในการส่งคืน การกำหนดอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืม

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีการดำเนินการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็น หรือให้คำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกวันที่ 5 ของเดือน เพื่อแจ้งข่าวสาร ข้อมูล ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทสตรีให้กับสมาชิกกองทุนได้รับทราบ มีการประกาศเสียงตามสาย แจกแผ่นพับ เพื่อแจ้งข่าวสารเป็นประจำทุกเดือน ทำให้สมาชิกได้รับข้อมูลข่าวสารจากกองทุนสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ขณะที่สมาชิกบางรายไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกองทุนเท่าที่ควร จึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ที่จะนำเสนอเรื่องต่างๆ เพื่อขอความคิดเห็นจากสมาชิก ในประเด็นที่ได้รับเสียงสะท้อนจากการสัมภาษณ์ว่า สมาชิกกองทุนฯ ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานของกองทุนมากขึ้น

สมาชิกกองทุนฯ ที่ประสบปัญหา ผู้ยากไร้ ผู้ไม่มีงานทำ ผู้ที่มีปัญหาครอบครัวแตกแยก มีหนี้สินนอกระบบ เมื่อได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนฯ ทำให้สมาชิกกองทุนฯ มีเวลาอยู่กับครอบครัวมากขึ้น ทำให้ลดปัญหาความแตกแยกในครอบครัว สมาชิกกองทุนฯ มีความสุขเนื่องจากไม่มีหนี้สิน การปฏิบัติหน้าที่ของกองทุนฯ จะไม่ได้รับเงินสวัสดิการ ค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ ค่าเบี้ยประชุม แต่อย่างไรก็ตามจะให้สมาชิกกองทุนฯ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตอาสา

จากการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนชุมชนกัลยกลาง มาเป็นระยะเวลา 3 ปีแล้วนั้น กองทุนชุมชน กัลยกลาง มีผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาโดยตลอด เป็นผลมาจากการมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถและสมาชิกที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นอย่างดี จะเห็นได้จากการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนชุมชนกัลยกลาง ที่ไม่เคย มีปัญหาใดๆ ถึงแม้จะมีการชำระล่าช้าเป็นบางกลุ่ม แต่ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อกองทุน โดยกลุ่มสมาชิกที่กู้ยืมเงินไปนั้นได้นำไปพัฒนาอาชีพเดิม คืออาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่น ปลูกหอมและกระเทียม เลี้ยงโค ซึ่งถือได้ว่าเงินกองทุนหมู่บ้านมีส่วนทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่และรายได้ที่ดีขึ้น สมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนนำเงินมาชำระคืนตรงตามกำหนดระยะเวลาครบทุกคน ทำให้กองทุนชุมชนกัลยกลาง มีผลกำไร แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ประสบผลสำเร็จของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีส่วนร่วม ใน การบริหารจัดการกองทุน ให้เกิดประโยชน์ต่อหมู่บ้าน เป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง

การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สามารถแก้ไขปัญหาได้หลายประการ คือ สมาชิกกองทุนมีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ สามารถเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว มีทุนหมุนเวียนในการประกอบกิจการ มีอาชีพเสริมหรือรายได้ที่แน่นอน ครบครันมีความสุข ลดปัญหาครอบครัวแตกแยก ช่วยเหลือสตรีที่มีรายได้น้อย ลดภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว สมาชิกกองทุนได้รับ การช่วยเหลืออย่างทั่วถึง เสมอภาค และต่อเนื่อง สมาชิกกองทุนได้รับการพัฒนาอาชีพ ส่งเสริมการมีงานทำ ส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิตลดลง ผลผลิตที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานคือ ด้านสวัสดิการ ของสมาชิกกองทุน ยังไม่ได้รับสวัสดิการเท่าที่ควรเนื่องจากยังไม่มีงบประมาณเพียงพอ ที่จะจัดสรรให้กับสมาชิกกองทุนได้ครบทุกคน และการพัฒนาอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกกองทุนต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรมชี้แจงหรือให้คำแนะนำเพื่อจะได้เกิดการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การประเมินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง มีประเด็น การอภิปรายผลการศึกษาร่วมกันของหลักการ แนวคิด และทฤษฎี ดังนี้

1. ด้านสภาพแวดล้อม

ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม พบว่า กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ได้รับเงินจัดสรรจากรัฐบาลจำนวน 1 ล้านบาท และได้ให้เงินทุนกู้ยืมแก่กลุ่มสมาชิกกองทุน จำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละ 200,000 บาท การดำเนินการดังกล่าวได้สอดคล้องกับความต้องการที่จะช่วยเหลือกลุ่มสตรีให้มีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมทุน การประกอบอาชีพ แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว ช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแบบดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย การดำเนินการกองทุนดังกล่าว สามารถช่วยเหลือสตรีให้มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียน สามารถประกอบอาชีพให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัวที่ดี มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายที่ดีขึ้น ตลอดถึงการพัฒนาศักยภาพและการสร้างภาวะผู้นำ การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี ช่วยเหลือเยียวยาสตรี มีการณรงค์ให้สังคมเข้าถึงปัญหาสตรีในทุกมิติ ภายใต้งานสร้างสรรค์พลังสตรีให้เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และสมาชิกกองทุนฯ มีความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของกองทุนฯ และผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนิรุทธิ์ รัตนวิจิตร (2551, หน้า 61) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลวังจันทร์ อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ในระดับสูงคือ สมาชิกส่วนใหญ่คิดว่ากองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลวังจันทร์ มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน ส่วนปัจจัย ที่อยู่ในระดับมากคือสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของสมาชิก การประสานงานของกองทุน เช่นมีการจัดคณะกรรมการให้บริการ อำนวยความสะดวกให้คำแนะนำแก่สมาชิก มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบขั้นตอน ในการกู้ยืม และการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานเช่น มีการเปิดรับสมาชิกอย่างเปิดเผย การอนุมัติให้สมาชิกแต่ละรายกู้ยืม มีเหตุผลและความเหมาะสม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่วนปัจจัยด้านภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง คือผู้นำให้ความร่วมมือในการพัฒนางานกองทุนหมู่บ้านและเป็นแบบอย่างที่ดี สมาชิกให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของกลุ่ม

2. ด้านปัจจัยนำเข้า

ด้านปัจจัยนำเข้า คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารกองทุน มีศักยภาพและบทบาทในการดำเนินกองทุน อีกทั้งมีผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถทำให้มีส่วนร่วมกับกองทุน มีการประสานงาน รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานกองทุน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร บุญเพิ่มพูน (2554, หน้า 65) ที่ได้ศึกษาการวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรการเงินชุมชนบ้านดงเจริญชัย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาพบว่า ด้านคณะกรรมการไม่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ คณะกรรมการไม่ทราบกฎระเบียบของกลุ่ม คณะกรรมการขาดการประสานงานกันเอง คณะกรรมการไม่ถ่ายทอดความรู้และข่าวสารให้แก่สมาชิก และคณะกรรมการไม่เข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม ด้านสมาชิก พบว่า สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือตัดสินใจ มีสมาชิกไม่เข้าใจในระบบของกระบวนการดำเนินงานของกลุ่ม เห็นว่ามีสมาชิกส่งเงินออมและชำระคืนเงินกู้ไม่ตรงตามกำหนด และเห็นว่ามีสมาชิกไม่เข้าประชุมทำให้ไม่ได้รับข่าวสารข้อมูล และเห็นว่ามีสมาชิกที่ไม่ให้ความสนใจกองทุนหมู่บ้านฯ ด้านการดำเนินงาน มีความเห็นว่า ทางกลุ่มไม่ได้ใช้หลักประชาธิปไตยในการประชุมหรือในการดำเนินงาน และเห็นว่าบุคลากร ไม่ได้รับ การฝึกอบรมจึงขาดการพัฒนาคุณภาพ

ขณะที่ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ ชุมชนกล้วยกลาง ได้รับจัดสรรงบประมาณเพียง 1 ล้านบาท แต่สมาชิกกองทุนมีจำนวน 354 ราย และแต่ละรายมีความประสงค์ขอกู้เงินทุน และความช่วยเหลือด้านสวัสดิการอื่นๆ มากกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรทำให้คณะกรรมการกองทุนต้องพิจารณาการให้ความช่วยเหลือรายที่มีความต้องการที่แท้จริง หรือสมาชิกที่มีฐานะที่ยากจนจริง ๆ ทำให้สมาชิกกองทุนบางรายไม่ได้รับการช่วยเหลือ หรืออาจจะให้ความช่วยเหลือได้เพียงเล็กน้อย

3. ด้านกระบวนการ

กระบวนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน พัฒนาสตรี แบบดอกเบี๋ยดำหรือปลอดดอกเบี๋ย การพัฒนาโอกาสในการทำงานและอาชีพการพัฒนา ศักยภาพ การเพิ่มบทบาท และการสร้าง ภาวะผู้นำ การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี ช่วยเหลือ เยียวยาสตรี การรณรงค์ให้สังคมเข้าถึงปัญหาสตรีในทุกมิติ ภายใต้ การสร้างสรรค์พลังสตรีให้เป็นพลัง สำคัญในการพัฒนาประเทศ เห็นว่ามีความเหมาะสมและควรดำเนินการต่อไปอย่างยิ่ง เนื่องจาก สมาชิกกองทุนสามารถมีแหล่งเงินทุนดอกเบี๋ยดำ เพื่อช่วยเหลือการประกอบอาชีพให้มีรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งมี ครอบครัวที่อบอุ่น รักสามัคคีกันมากขึ้น สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่กู้ยืมแล้วนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของ โครงการ และมีการชำระคืนตามระยะเวลา ของกองทุน ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราเชนทร์ บุญวงศ์ (2549, หน้า 72) ทำการศึกษาศักยภาพในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้เป็นธนาคารหมู่บ้าน ของ หมู่บ้าน บ้านป่าไผ่กลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาพบว่าด้านการใช้บริการ กองทุนสมาชิกส่วนใหญ่ มีการกู้ยืมจากกองทุน และผู้ที่กู้ยืมได้ใช้เงินกู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ และ ส่งชำระคืนตรง ตามกำหนด ด้านคณะกรรมการกองทุน ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน กองทุนอยู่ในระดับดีมาก มีผลการปฏิบัติงานทางด้านต่างๆ อยู่ในระดับดีมากเกี่ยวกับการจัดการประชุม ชี้แจงให้กับสมาชิก การมีส่วนร่วมในการระดมทุนจากสมาชิก และพิจารณาเงินกู้แก่สมาชิกให้เป็นไปตามเงื่อนไข

4. ด้านผลผลิต

ผลผลิตด้านการแก้ไขปัญหาการช่วยเหลือให้กู้เงิน และช่วยเหลือด้านสวัสดิการต่างๆ ของสมาชิกกองทุน พบว่า สามารถแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือสมาชิกกองทุนให้มีแหล่งเงินทุนกู้ดอกเบี้ยต่ำ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ลดปัญหาครอบครัวแตกแยก การทะเลาะภายในครอบครัว ครอบครัวอบอุ่น เกิดความรักและสามัคคีในชุมชนเพิ่มมากขึ้น มีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี บัวทอง (2551, หน้า105) ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาท ของสตรี ในกิจกรรม การพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระแสน อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง โดยผลการศึกษาพบว่าบทบาทของสตรีในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น มีบทบาทในบางกิจกรรม เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า บทบาทในการประชุมประชาคมท้องถิ่นสตรีส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น มีการออกเสียงลงคะแนนและเสนอความคิดเห็นเป็นของตนเอง ที่ประชุมมากขึ้น บทบาทในการจัดงานประเพณีท้องถิ่นสตรีเข้าร่วมกิจกรรมเป็นคณะกรรมการ ในการจัดงาน และ ร่วมประชาสัมพันธ์งานของชุมชนมากขึ้น บทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น สตรีมักจะเข้าร่วมกิจกรรม การพัฒนาท้องถิ่นในวันสำคัญต่างๆ มีการนำเสนอกิจกรรมหรือโครงการการพัฒนาท้องถิ่นให้คณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการ และคอยติดตามผลประโยชน์ของกิจกรรมที่ท้องถิ่นควรจะได้รับ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง ตำบลกล้วยแพะ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงมีข้อเสนอ ดังนี้

1. เชิงนโยบาย

1.1 ควรกำหนดเจ้าหน้าที่ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชุมชนกล้วยกลาง เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ประสานหรือ ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ของกองทุนฯ เช่น เกี่ยวกับการเขียนโครงการ การขอรับเงินสนับสนุนงบประมาณ การติดต่อประสาน กับอำเภอหรือจังหวัด ซึ่งสมาชิกกองทุนหรือคณะกรรมการบางคน ไม่ได้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดพิมพ์เอกสาร หรือเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับจังหวัดหรือส่วนกลาง ดังนั้นจึง ควรมีผู้ปฏิบัติงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ของทุกหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อจะได้เพิ่มการพัฒนาศักยภาพให้คณะกรรมการ และสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรพิจารณาจ่ายเงินปันผลหรือลดดอกเบี้ยให้กับสมาชิกกองทุนฯ หรือกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการ แต่ละตำแหน่ง เพื่อจะได้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เชิงปฏิบัติการ

คณะกรรมการควรจะมีมติกาเพื่อให้สมาชิกมีวินัยในการชำระเงินคืน ฝึกตรงต่อเวลาในการชำระเงิน มีกรอบเวลา การชำระเงินคืนให้กับ กองทุน เพราะยังมีสมาชิกอีกจำนวนมากต้องการที่รอการกู้ยืมจากเงินกองทุน ที่สมาชิกที่กู้ไปแล้วนำส่งคืน เพราะเงินที่ได้มาไม่เพียงพอ เราควรเกื้อกูลต่อกัน และขอเสนอให้สมาชิกเขียนโครงการ นำเสนอโครงการ และเสริมทักษะให้สมาชิกคิดทำโครงการที่มีประโยชน์ มีการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมอาชีพจริงๆ เมื่อมีนโยบายที่ดีเข้ามาควรคว้าโอกาส กรรมการกองทุน ควรทำความเข้าใจและให้ความรู้แก่สมาชิกในการเขียนโครงการ ให้มากกว่าเดิม

รายการอ้างอิง

- ราเชนทร์ บุญวงศ์. (2549). ศักยภาพในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้เป็นธนาคารหมู่บ้านของหมู่บ้านบ้านป่าไผ่กลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ: เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิธร บุญเพิ่มพูน. (2554). การวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรการเงินชุมชนบ้านดงเจริญชัย อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมศรี บัวทอง. (2551). บทบาทของสตรีในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกระแสน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บก.). (2544). รวมบทความการประชุมโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนิรุทธิ์ รัตนวิจิตร. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในเขตตำบลวังจันทร์ อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.